

4.5 Offentligt ejede fredede bygninger efter bygningsfredningslovens § 26

Bestemmelsen hjemler adgang for ministeren til at fastsætte regler om, at visse kategorier af bygninger, som tilhører staten, kommuner, kirker, præsteembeder og offentlige stiftelser, ikke må nedrives eller afhændes til andre end de nævnte, uden at ministeren har haft mulighed for at tage stilling til spørgsmålet om bygningens fredning efter § 3. Sådanne regler er fastsat ved bekendtgørelse nr. 393 af 3. juni 1982.

I lyset af den seneste udvikling, hvorefter statslige opgaver i stigende grad også søges løst i selskabsform, har det været overvejet, om bygninger der ejes af statslige aktieselskaber eller lignende også skulle være omfattet af bestemmelsen. Det er imidlertid fundet unødvendigt at lade disse være omfattet af bestemmelsen, allerede fordi staten, kommunen eller den offentlige stiftelse ved omdannelsen til et selskab eller lignende er forpligtet til at meddele ministeren dette. Omdannelse til et selskab eller lignende må ligestilles med afhændelse.

4.6 Økonomiske og administrative konsekvenser

Statslige udgifter

Lovforslaget fastholder den hidtidige arbejdsdeling mellem staten på den ene side, der er ansvarlig for de fredede bygninger og kommunerne på den anden side, der er ansvarlige for de bevaringsværdige bygninger.

Skov- og Naturstyrelsen vil i den nye samlede økonomiske støtteordning årligt råde over ca. 46 mio. kr., idet Skov- og Naturstyrelsen på finansloven 1997 får 28.3 mio. kr. til brug for støtte til de fredede ejendomme, og Statens Bygningsfredningsfond på finansloven 1997 får 7.9 mio. kr. til brug for støtte til de fredede og bevaringsværdige ejendomme, hvortil kommer fondens indtægter i form af renter og afdrag på ca. 10 mio. kr. årligt. Desuden vil den nye samlede støtteordning få tilført de uudnyttede midler, der ved fondens nedlæggelse måtte henstå. Dette beløb udgjorde ultimo 1995 ca. 24 mio. kr.

Hertil kommer den hidtidige støtte til Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur på kr. 150.000,- samt støtte til informationsvirksomhed m.v. på kr. 300.000,-.

Det er regeringens hensigt, at den hidtidige fordeling af de økonomiske midler mellem fredede og bevaringsværdige bygninger skal opretholdes i den nye ordning, dvs. at de fredede bygninger modtager ca. 95% af den samlede bevilling, og at de resterende ca. 5% benyttes til at støtte de bevaringsværdige bygninger.

Udgifter til administration af støtten til de fredede og bevaringsværdige bygninger, herunder udgifter i forbindelse med lån og tilskudsadministration, samt udgifter i medfør af § 16 stk. 1 - 6 kan afholdes indenfor den tilskudsbevilling, der optages på de årlige finanslove. Den endelige fastlæggelse og prioritering vil ske indenfor de årlige bevillinger.

Staten har efter bygningsfredningsloven en rådgivende og vejledende funktion i relation til kommunernes bygningsbevaringsopgaver. Siden 1989 er dette bl.a. sket gennem kommuneatlasarbejdet, der understøtter grundlaget for kommunernes planlægningsindsats. Der er herved gennemført registrerings- og kortlægningsprojekter med tilhørende atlas i 45 kommuner til en samlet omkostning af ca. 60 mio. kr.

Det er hensigten at fortsætte atlasproduktionen i samme omfang som hidtil, såfremt der er kommunal interesse og medfinansiering herfor, men kommunerne må fremover bære en større andel af de samlede udgifter.

Lovforslaget medfører ikke øgede statslige udgifter.

Lovforslaget åbner mulighed for en række nye udgiftskrævende initiativer, som vil blive kompenseret ved besparelser på andre områder. Det bliver således muligt at støtte udarbejdelse af de tidligere nævnte handlingsplaner og manualer for bygninger under fredning. Der skønnes at være behov for dette i forbindelse med nyfredning i ca. 20 tilfælde årligt. Samtidig skønnes der at være behov for udarbejdelse af handlingsplaner for allerede fredede bygninger i ca. 10 tilfælde årligt. Udgiften hertil skønnes ialt at være ca. 3 mio. kr. årligt, som afholdes af tilskudsbevillingen.

Som led i den øgede inddragelse af offentligheden bl.a. gennem annoncering af fredningsforslag, forslag om ophævelse af fredning og ansøgning om nedrivning af fredede bygninger må der påregnes en udgift svarende til ca. 4000 kr. pr. fredningsforslag. Der anslås at være ca. 100 fredningsforslag årligt, hvilket svarer til en samlet udgift på 400.000,- kr. årligt.

Det vil blive muligt at give en landsdækkende forening ret til at få forelagt fredningssager for Det særlige Bygningssyn. Det anslås, at der vil blive behov for at støtte en sådan forening med et årligt økonomisk tilskud. Behovet opgøres, når miljø- og energiministeren anvender lovforslagets mulighed for at tillægge en sådan landsdækkende forening den omtalte beføjelse.